

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

**UTÖKNING AV NATURRESERVATET NORRNÄS UDDE I
LJUNGBY KOMMUN**

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Norrnäs udde som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som utmärks i fält med bifogad karta (bilaga 1) som underlag, med de eventuella mindre justeringar som förrättningsmannen finner nödvändiga vid utmärkningen.

Beslutet innebär att det befintliga naturreservatet Norrnäsudds domänreservat utökas med 9 ha. Till följd härav ska följande gälla för det nya naturreservatet Norrnäs udde (inklusive den ursprungliga delen): Naturreservatet ska heta Norrnäs udde.

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Skogsstyrelsen, Kronobergs distrikt, till förvaltare av reservatet.

Länsstyrelsen upphäver beslutet från den 23 september 1996 med dnr 231-3405-96 såvitt avser reservatsnamn, syftet med reservatet, reservatsföreskrifter, skötselplan och förvaltare. Det innebär att beslutet den 23 september 1996 fortfarande gäller såvitt avser förklaring av Norrnäs udde som naturreservat men med ovan beskrivna gränsändring.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet Norrnäs udde är att bibehålla och öka den biologiska mångfalden genom att bevara och skapa nya livsmiljöer för

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

de växter, djur, svampar och lavar som är knutna till äldre bok- och ädellövskog med gamla och ihåliga träd och hög andel död ved. Målet är en luckig och ljus skog med hög andel gamla och grova träd samt död ved i alla nedbrytningsstadier. Naturliga processer eller skötselåtgärder som efterliknar dessa ska verka för att skapa en flerskiktad skog.

Bok (i första hand) och ek (i andra hand) ska gynnas och gran ska aktivt begränsas. Förekomster av introducerade arter (t.ex. rödek) ska också aktivt begränsas. Död lövträdsved som uppkommer naturligt eller genom skötselåtgärder lämnas kvar i reservatet.

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt bevara och framhäva utvalda kulturspår i området.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada kulturlämning
5. uppföra byggnad eller anläggning
Anmärkning:
Förvaltaren kan ge tillstånd till jaktorn på lämplig plats och om behov finns.
6. anlägga mast, vindkraftverk, luft- eller markledning

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

7. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
Anmärkning:
Förvaltaren kan ge tillstånd till att ta upp och underhålla siktgata för jaktens behov på lämplig plats och om behov finns.
8. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar
Anmärkning:
Vindfälle eller döda grenar som hamnar olämpligt får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet. Med grövre grenar avses grenar där den grövsta änden är större än 10 cm i diameter.
9. sprida kalk, bekämpningsmedel eller gödsel
10. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
11. upplåta mark för militär övning, motortävling, skyttetävling eller träning härför
12. utan förvaltarens tillstånd utfodra vilt eller anlägga åtel.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. de skötselåtgärder vidtas inom reservatet som framgår av fastställd skötselplan
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av till exempel parkeringsplats, strövstig och rastplats
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan.

Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas inom området, får tillvaratas av fastighetsägaren.

I första hand ska fastighetsägaren erbjudas att utföra skötselåtgärderna. Åtgärderna ska då genomföras i samråd med förvaltaren. Om fastighetsägaren inte själv vill eller inte har möjlighet att utföra åtgärderna är det förvaltaren som ansvarar för att skötselåtgärder enligt fastställd skötselplan utförs.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området (gäller allmänheten)

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla på berghällar och block
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp ris, örter, svampar, mossor och lavar annat än plockning av enstaka exemplar av icke fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. fånga eller samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivna fordon eller släpvagn
6. tälta mer än en natt
7. elda annat än på anvisad och iordningställd eldplats

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

8. sätta upp tavla, skylt, affisch, orienteringskontroll eller att permanent snitsla spår utan tillstånd från förvaltaren
9. bedriva tävlings-, övnings-, lägerverksamhet eller liknande utan tillstånd från förvaltaren.

Från föreskrifterna under C undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling och i ortstidning. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Norrnäs udde	
NVR-Id:	2002382	
Län:	Kronobergs län	
Kommun:	Ljungby	
Församling:	Annerstad	
Läge:	Udde i sjön Bolmen ca 7,5 km NV Annerstads kyrka, ca 5,5 km NO Byholma	
Gränser:	Enligt karta, se bilaga 1 till beslutet	
Areal:	Totalt: 20,5 ha	Land: 20,5 ha Vatten: -
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i> Sundranäs 1:6	<i>Markägarkategori</i> Sveaskog AB
Servitut:	Fiskerättighet: Sundranäs 1:6f1	
Sakägare:	Enligt bilaga 3 till beslutet	
Förvaltare:	Skogsstyrelsen Kronobergs distrikt	
Fastighetskarta:	5D0d	
Terrängkarta:	5DSV	
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets och Smålandsterrängens myrrika västsida	
Riksintressenr:	Friluftsliv – Bolmenområdet (FG 07-01) Yrkesfiske – Bolmen (1)	

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

Natura 2000,
områdeskod: SE0320130 - Norrnäsudd
areal: 11,5 ha
områdestyp: SCI = Sites of Community Importance, d.v.s. bevarande
av livsmiljöer för växter och djur
naturtypskod: 9110 – Bokskog av fryletyp

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Nornäs udde är en långsträckt drumlin som bildar en udde i sydvästra delen av sjön Bolmen. Den norra delen av udden är sedan år 1996 naturreservat och där växer naturligt uppkommen bokskog med 120-140-åriga träd. En del äldre ekar finns också. Området har gallrats flera gånger, men hyser ändå en värdefull kryptogamflora. Uddens södra del utgörs av en blandlövskog bestående av 60-70- årig bok och ek med inslag av planterad rödek. I norra delen av denna har ett flertal värdefulla kryptogamer identifierats. I södra delen av området finns en gammal gårdstomt med husgrunder, och runt dessa växer framförallt ek, lönn och hassel. Här finns också rikligt med död ved. Längs uddens strandkant löper en strandvall som minner om vattennivån innan sänkningen av Bolmen på 1840-talet, nedan denna finns ett stråk av sumpskog, främst bestående av klibbal och björk.

Hela Norrnäs udde är rikt på fornlämningar. Bland annat finns uppskattningsvis 300 dokumenterade röjningsrösen och längst ut på udden finns lämningar av en stenåldersboplats.

Området nyttjas för friluftsliv av närboende.

En mer detaljerad beskrivning av området finns i skötselplanen se bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

År 1937 avsattes ett 11,5 ha stort område längst ut på Norrnäs udde som domänreservat under namnet Norrnäsudds domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som hade sådana särskilda naturvärden att de borde ges ett

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

långsiktigt skydd som naturreservat. Norrnäsudds domänreservat hörde till de områden Länsstyrelsen valde ut, och 1996 bildades naturreservatet Norrnäsudds domänreservat.

Skogsområdet direkt söder om det gamla reservatet uppmärksammades i inventeringen av skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar (den s.k. SNUS-inventeringen) som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2002-2003. Området har även uppmärksammats i Skogsstyrelsens s.k. nyckelbiotopsinventering på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 22 områden i Kronobergs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, se SNV rapport 5339 och 5340.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Avtalet ingicks med bl.a. följande villkor:

- Inriktningen av skydd och skötsel för naturreservaten är att naturskogarnas biologiska värden som naturliga ekosystem samt värden för friluftsliv och naturupplevelser ska bevaras och utvecklas samt att skogsbruk och andra verksamheter som kan skada naturvärdena inte ska ske.
- Naturreservaten ska i skötselkrävande naturreservat utformas så att virke eller avverkningsrester som genererats av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren.
- Jakt, och i förekommande fall fiske, ska kunna bedrivas i samma omfattning som idag och med den hänsyn som är bruklig i naturreservat utan särskilda jaktbestämmelser. Om det behövs för att uppnå angelägna bevarandemål kan bestämmelser som rör jakt införas för enskilda naturreservat efter särskilt samråd mellan berörd länsstyrelse och Sveaskog.

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

- Den statliga naturvården tar finansiellt och formellt ansvar för förvaltningen av naturreservaten.
- Sveaskog erbjuder sig att mot marknadsmässig ersättning utföra naturvårdande skötselåtgärder i enlighet med av berörd länsstyrelse fastställd skötselplan.

Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Sakägare inom området har förelagts att komma in med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget. Följande yttranden har kommit in:

Annerstads hembygdsförening välkomnar förslaget till beslut och skötselplan.

Miljö- och byggnämnden, Ljungby kommun är positiv till utökningen av naturreservatet.

Naturskyddsföreningen Sunnerbo ser utökningen av reservatet som värdefull och anser att skötselplanen är väl utformad men föreslår att anmärkningarna till föreskrifterna A5 och A7 stryks då man anser att jaktorn och siktgator för jakten påtagligt skulle störa upplevelsen av fri natur.

Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av reservatet och anser att beslutet och skötselplanen är mycket väl genomtänkta och väl formulerade.

Smålands museum har inga invändningar mot beslutet.

Statens Geologiska Undersökning framför att Norrnäs udde bör beskrivas som en drumlin istället för en moränrygg men har i övrigt inget att anföra.

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

Sveaskog AB tillstyrker förslaget men framhåller att det är viktigt att gränserna är tydligt utmärkta och underhållna i fält varför detta bör upptas i tabell 5 (skötselplanen) med prioritet 1.

MOTIVERING

Nornäs udde är i sin helhet en del av Bolmenområdet som klassats som riksintresse för friluftslivet (Bolmenområdet, objektsnr. FG 07-01) enligt Naturvårdsverkets beslut 1988-09-19. Områden som är av riksintresse för friluftslivet ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 6 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön.

Områdets norra del ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 (objektsnr. SE0320130), p.g.a. sin Bokskog av fryletyp.

Nornäs udde har uppmärksammats i länets naturvårdsprogram, och har där erhållit klass 2 på en tregradig skala där klass 1 är högst, vilket betyder att området har mycket stora naturvärden. Utökningen av naturreservatet bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har en nyckelbiotop och ett naturvärdesområde identifierats i den nu utökade delen av reservatet.

Det gamla reservatet i områdets norra del hyser en stor artrikedomen omfattar endast en areal på 11,5 ha. Trädbeståndet är också förhållandevis likåldrigt och andelen död ved är liten. För att säkerställa att området även i framtiden kommer att kunna hysa en stor biologisk mångfald är det därför viktigt att den skyddade arealen ökar. Den unga blandlövs-kogen och området kring den gamla gårdaruinen Nornäs utgör lämpliga förstärkningsytor och kan i framtiden bidra till en bibehållen och förhoppningsvis höjd artrikedomen i området. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan.

Bevarandet av områdets naturvärden är inte förenligt med ett produktionsinriktat skogsbruk. Ett långsiktigt skydd kan därför endast garanteras genom att naturreservatet utökas.

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

Plockning av växter (annat än enstaka exemplar samt bär och svamp för husbehov) och åverkan på levande eller döda träd är inte tillåtet eftersom det kan hota de biologiska värdena i området.

I avtalet mellan Naturvårdsverket och Sveaskog AB, som ligger till grund för utökningen av reservatet anges att *"Jakt, och i förekommande fall fiske, ska kunna bedrivas i samma omfattning som idag och med den hänsyn som är bruklig i naturreservat utan särskilda jaktbestämmelser"*. Länsstyrelsen ser heller ingen anledning till att förbjuda jakt i reservatet. För att jakten ska kunna bedrivas på ett säkert sätt får jaktorn byggas och siktgator tas upp och underhållas om behov finns och förvaltaren gett sin tillåtelse. Förvaltaren ska tillgodose att jaktorn och siktgator placeras så att besökarnas bild av naturområdet inte störs.

Det är inte önskvärt att styra vilt från intilliggande områden in i reservatet eller till vissa platser i reservatet. Stödutfordring av vilt och anläggande av åtel får därför ej ske utan tillstånd av förvaltaren.

Länsstyrelsen gör bedömningen att tältning kan tillåtas i reservatet så länge det bara rör sig om en natt. Flera natters övernattning och övernattning i bil, husvagn, husbil eller liknande inom reservatsområdet får dock inte förekomma eftersom det kan hota områdets biologiska och friluftsmässiga värden.

Bytet av namn från "Natureservatet Norrnäsudds domänreservat" till "Naturreservatet Norrnäs udde" motiveras framför allt med att området av närboende benämns Norrnäs udde samt att dagens namn är onödigt komplicerat.

I översiktsplanen för Ljungby kommun, antagen 2006-06-01, är det aktuella området i enlighet med Länsstyrelsens naturvårdsprogram utpekade som ett område med stora naturvärden och geologiska värden. Inga motstående intressen är utpekade inom området. Området är inte detaljplanelagt. Reservatsbeslutet strider alltså inte mot översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mång-

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

falden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Bildandet av naturreservatet Norrnäs udde bidrar bl. a till att uppfylla miljö kvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskilds rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoseas.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i tidningen Smålandningen. Delgivningen ska anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom den tiden införts i ovan nämnda tidning.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 15 april 2010 annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-1015-09
- vad som ska ändras

BESLUT

Datum
2010-03-15

Ärendenummer
511-1015-09

- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av Landshövding Kristina Alsér. I handläggningen av ärendet, i vilket Elin Åkelius varit föredragande har även länsrådet Lennart Johansson, miljövårdsdirektören Carl-Philip Jönsson, funktionsansvarig för naturvård Elisabet Ardö, länsjuristen Anna Kämpe, länsantikvarien Heidi Vassi samt länsarkitekten Lars Hederström deltagit.

Kristina Alsér

Elin Åkelius

Delgivningssätt

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive karta
3. Sakägarförteckning
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

